

**АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ АТЫНДАҒЫ ҚОСТАНАЙ Өңірлік
УНИВЕРСИТЕТІ
КОСТАНАЙСКИЙ РЕГИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ
AKHMET BAITURSYNULY KOSTANAY REGIONAL UNIVERSITY**

**ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (MINOR)
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУЫ**

**ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ПРОГРАММА (MINOR)
УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ КАЗАХСТАНА**

**ADDITIONAL EDUCATIONAL
PROGRAM (MINOR)
SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF KAZAKHSTAN**

Қостанай, 2025

ӘЗІРЛЕУШІЛЕР/ РАЗРАБОТЧИКИ// DEVELOPERS:

Баубекова Г.К.- ЖҒП кафедрасының меңгерушісі, педагогикалық білім магистрі/

Баубекова Г.К.- заведующая кафедры ЕНД, магистр педагогического образования /

Baubekova G.K.- Head of the Department of Natural Sciences, Master of Pedagogical Education

Омарова К.И. -ЖҒП кафедрасының аға оқытушысы, география магистрі/

Омарова К.И.- старший преподаватель кафедры ЕНД, магистр географии/

Omarova K.I. - Senior Lecturer at the Department of Natural Sciences, Master of Geography

Коваль В.В. -ЖҒП кафедрасының аға оқытушысы, география магистрі/

Коваль В.В.- старший преподаватель кафедры ЕНД, магистр географии/

Koval V.V. - Senior Lecturer at the Department of Natural Sciences, Master of Geography

Ахметова Э.Б. -ЖҒП кафедрасының аға оқытушысы, география магистрі/

Ахметова Э.Б. -старший преподаватель кафедры ЕНД, магистр географии/

Akhmetova E.B. - Senior Lecturer at the Department of Natural Sciences, Master of Geography

Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ-дың оқу-әдістемелік кеңес отырысында бекітілді, 28.01.2025 ж. №1 хаттама

Утвержден на заседании учебно-методического совета КРУ имени Ахмет Байтұрсынұлы, протокол от 28.01.2025 г. №1

Published by decision educational and methodical council of the Kostanay regional university named after Ahmet Baytursynuly (Protocol №1 from 28.01.2025)

Курстың қысқаша сипаттамасы / Краткое описание курса / Brief description of the course:

"Қазақстанның орнықты дамуы" курсы қосымша білім беру бағдарламасы болып табылады және География, География-Биология ББ студенттеріне ұсынылады. Пәндердің мазмұны болашақ мұғалімнің кәсіби қызметіне қажетті жүйелі, болжамды, жеке, сыни құзыреттіліктерді қалыптастыруға бағытталған. ҚББ іске асыру үшін мынадай міндеттер ұсынылды: Қазақстанның дүниежүзілік табиғи және мәдени мұрасын сақтау мәселелерінде, халықаралық ынтымақтастық саласындағы мемлекеттің даму стратегиясын әзірлеу тетігін зерделеу; урбанизация процесінің заманауи үрдістерін талдау және олардың қоғам өміріндегі маңыздылығын бағалау; Қазақстан қалаларын дамытудың тарихи-географиялық, әлеуметтік, экономикалық-географиялық, қала құрылысы және экологиялық аспектілерін қарастыру; инфрақұрылымдық кешенді, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды, цифрландыруды дамыту мүмкіндіктерін айқындау; Қазақстанның өндірістік салаларындағы орнықты индустрияландыру және инновациялар дәрежесін бағалау./

Курс «Устойчивое развитие Казахстана» является дополнительной образовательной программой (ДОП) и рекомендовано студентам ОП География, География-Биология. Содержание дисциплин направлено на формирование системных, прогностических, личностных, критических компетенций необходимые в профессиональной деятельности будущего учителя. Для реализации ДОП, представлены следующие задачи: изучить механизм выработки стратегии развития государства в области международного сотрудничества в вопросах сохранения всемирного природного и культурного наследия Казахстана; проанализировать современные тенденций процесса урбанизации и оценки их значимости в жизни общества; рассмотреть историко-географические, социальные, экономико-географические, градостроительные и экологические аспекты развития городов Казахстана; определить возможности развития инфраструктурного комплекса, информационно-коммуникационных технологий, цифровизации; оценить степень устойчивой индустриализации и инноваций в производственных сферах Казахстана./

The course "Sustainable Development of Kazakhstan" is an additional educational program (DOP) and is recommended for students of Geography, Geography-Biology. The content of the disciplines is aimed at the formation of systemic, predictive, personal, critical competencies necessary in the professional activity of a future teacher. To implement the DOP, the following tasks are presented: to study the mechanism for developing a strategy for the development of the state in the field of international cooperation in the preservation of the world natural and cultural heritage of Kazakhstan; to analyze current trends in the process of urbanization and assess their importance in society; to consider the historical, geographical, social, economic, geographical, urban planning and environmental aspects of urban development in Kazakhstan; to identify opportunities for the development of infrastructure, information and communication technologies, digitalization; to assess the degree of sustainable industrialization and innovation in the production sectors of Kazakhstan.

Мақсаты/Цель/Aim: табиғи және мәдени мұра ескерткіштерін сақтау, Геоурбанистика және Қазақстанның инфрақұрылымын дамыту географиясы саласындағы Қазақстанның орнықты даму мақсаттарын іске асыру мәселелерінде пәндік құзыреттерді қалыптастыру / формирование предметных компетенций в вопросах реализации целей устойчивого развития Казахстана в области сохранения памятников природного и культурного наследия, геоурбанистики и географии развития инфраструктуры Казахстана / formation of subject competencies in the implementation of the Sustainable Development Goals of Kazakhstan in the field of preservation of natural and cultural heritage sites, geo-urban studies and geography of the development of the infrastructure of Kazakhstan.

Оқу міндеттері / Учебные задачи / Learning Objectives:

- студенттердің Қазақстан Республикасының тұрақты дамуы саласындағы Дүниежүзілік табиғи және мәдени мұраны, өлкетану компонентін пайдалана отырып, қасиетті географияны сақтау мәселелері бойынша білімдерін және олардың ішкі туризмді дамытудағы рөлін қалыптастыру;
- Қазақстандағы қалалар мен елді мекендердің аумақтық орналасу ерекшеліктерімен, экономикалық және әлеуметтік дамуымен және экологиялық тұрақтылығымен танысу;
- Қазақстан өндірісіндегі тұрақты инфрақұрылымды дамытудың, индустрияландыру мен инновацияның негізгі бағыттарын меңгеру/
- формирование у студентов компетенций в области устойчивого развития Республики Казахстан в вопросах сохранения Всемирного природного и культурного наследия, сакральной географии с применением краеведческого компонента, и их роль в вопросах

развития внутреннего туризма;

- ознакомить с особенностями территориального размещения, экономического и социального развития и экологической устойчивости городов и населенных пунктов Казахстана;
- усвоение основных направлений развития стойкой инфраструктуры, индустриализации и инноваций в производстве Казахстана /
- formation of students' knowledge in the field of sustainable development of the Republic of Kazakhstan in matters of preserving the World natural and cultural Heritage, sacred geography with the use of a local history component, and their role in the development of domestic tourism;
- to familiarize with the specifics of the territorial location, economic and social development and environmental sustainability of cities and towns in Kazakhstan;
- mastering the main directions of sustainable infrastructure development, industrialization and innovation in the production of Kazakhstan

Қалыптастыру керек негізгі құзыреттер /Базовые компетенции, которые предстоит сформировать/ Basic competencies to be formed: Қазақстанның тұрақты дамуының себептерін, қазіргі жағдайын және дамуын талдаудың практикалық дағдыларын қалыптастыру./ формирование практических умений и навыков анализа причин, современного состояния и развития устойчивого развития Казахстана. /

Formation of practical skills and abilities to analyze the causes, current state and development of sustainable development of Kazakhstan

Оқытудың нәтижелері / Результаты обучения / Learning outcomes:

- Қазақстан аумағындағы дүниежүзілік табиғи және мәдени мұра ескерткіштерін сақтау, географиялық таралу ерекшеліктері бойынша білімдерін көрсетеді;
- Жаһандық кеңістіктегі Қазақстандағы индустрияландыру процестерінің себеп-салдарлық байланыстарын, даму заңдылықтарын түсіндіреді;
- Қазақстанның ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарға (ҒЗТҚЖ), коммуникациялық инфрақұрылымдарға салынған инвестиция көлемін жіктейді;
- Қазақстандағы урбанизацияның өсу қарқынын, қалалық инфрақұрылым желілерінің кептелуін талдайды;
- Салыстырмалы зерттеу үшін деректерді жинау және өңдеу мақсатында бастапқы материалмен жұмыс істеу дағдыларын қолданады және үлкен ақпарат ағынын шарлайды; есептеу және графикалық жұмыстарды орындайды /
- Демонстрирует знания в области сохранения памятников всемирного природного и культурного наследия на территории Казахстана, особенности географического распространения;
- Объясняет причинно-следственные связи, закономерности развития процессов индустриализации Казахстана в мировом пространстве;
- Классифицирует объем инвестиций в научные исследования и разработки (НИОКР), коммуникационные инфраструктуры Казахстана;
- Анализирует темпы роста урбанизации, перегруженности инфраструктурных городских сетей в Казахстане;
- Применяет навыки работы с первичным материалом и ориентируется в большом информационном потоке с целью сбора и обработки данных для сравнительных исследований; выполняет расчетно-графические работы /
- Demonstrates knowledge in the field of preservation of monuments of the world natural and cultural heritage in the territory of Kazakhstan, the peculiarities of geographical distribution;
- Explains the cause-and-effect relationships, patterns of development of Kazakhstan's industrialization processes in the global space;
- Classifies the volume of investments in research and development, communication infrastructures of Kazakhstan;
- Analyzes the growth rates of urbanization, congestion of urban infrastructure networks in Kazakhstan;
- Applies skills of working with primary materials and navigates a large information flow in order to collect and process data for comparative research; performs computational and graphical work.

Пәндер / Дисциплины / Disciplines:

- 1. Қазақстанның геоурбанистикасы (5 кредит, емтихан) / Геоурбанистика Казахстана (5 кредитов, экзамен) / Geourbanistics of Kazakhstan (5 credits, exam)**
- 2. Қазақстанның дүниежүзілік мәдени және табиғи мұра географиясы (5 кредит, емтихан) / География всемирного культурного и природного наследия Казахстана (5 кредитов, экзамен) / Geography of the World Cultural and Natural Heritage of Kazakhstan (5 credits, exam)**
- 3. Қазақстанның индустрияландырылуы және инфрақұрылымы (5 кредит, емтихан) / Индустриализация и инфраструктура Казахстана (5 кредитов, экзамен) / Industrialization and infrastructure of Kazakhstan (5 credits, exam)**

Еңбек сыйымдылығы / Трудоемкость / Labor intensity: 15 кредит / 15 кредитов / 15 credits

Пререквизиттер / Пререквизиты / Prerequisite: Әлемнің географиялық мәліметтер базасы / Географические базы данных мира / Geographical databases of the world; Географиялық карталар/ Географические карты/ Geographical maps

Minimum number of listeners / Минимальное количество слушателей / Тыңдаушылардың ең аз саны: 16

Maximum number of listeners / Максимальное количество слушателей / Тыңдаушылардың максималды саны: 50

Пән 1 «Қазақстанның геоурбанистикасы» / Дисциплина 1 «Геоурбанистика Казахстана» / Discipline 1 «Geourbanistics of Kazakhstan»

Пәннің қысқаша сипаттамасы: Бұл пән студенттердің Қазақстандағы географиялық объектілер мен процестерді урбанистік қабылдауын қалыптастыруға, урбанизация процесінің қазіргі тенденцияларын түсінуге және олардың қоғам өміріндегі маңыздылығын бағалауға бағытталған. Қалалардың өсуі қоғам өмірінің әлеуметтік-экономикалық салаларына ғана емес, экологиялық-географиялық салаларға да әсер ететін қазіргі заманның өзекті мәселесі болып табылады. Курс шеңберінде студенттер Қазақстан қалаларын дамытудың тарихи-географиялық, әлеуметтік, экономикалық-географиялық, қала құрылысы және экологиялық аспектілерін қарастырады, сондай-ақ елдегі қалалар мен қоныстандыру жүйелерін дамыту стратегиясын әзірлеуге географиялық тәсілдердің мәні мен мазмұнын көрсетеді./

Краткое описание дисциплины: Данная дисциплина направлена на формирование у студентов урбанистического восприятия географических объектов и процессов в Казахстане, осмысление современных тенденций процесса урбанизации и оценки их значимости в жизни общества. Рост городов является актуальным вопросом современности, который затрагивает не только социально-экономические сферы жизни общества, но и эколого-географические. В рамках курса студентами будут рассмотрены историко-географические, социальные, экономико-географические, градостроительные и экологические аспекты развития городов Казахстана, также показаны значения и содержание географических подходов к разработке стратегии развития городов и систем расселения в стране./

Discipline Summary: This course is aimed at developing students' urban perception of geographical objects and processes in Kazakhstan, understanding modern trends in the urbanization process and assessing their significance in the life of society. Urban growth is a pressing issue of our time, which affects not only the socio-economic spheres of society, but also the ecological and geographical ones. As part of the course, students will consider the historical and geographical, social, economic and geographical, urban planning and environmental aspects of the development of cities in Kazakhstan, and will also show the meaning and content of geographical approaches to the development of a strategy for the development of cities and settlement systems in the country./

Сабақ түрлері:/ Виды занятий:/Types of lesson: Дәрістер, семинарлар, практикалық/ Лекции, семинары, практические /Lectures, seminars, practical

Оқытушы: Преподаватель: Teacher: Коваль В.В./Koval V.V.

Пән 2 «Қазақстанның дүниежүзілік мәдени және табиғи мұра географиясы» /
Дисциплина 2 «География всемирного культурного и природного наследия Казахстана» /
Discipline 2 «Geography of the World Cultural and Natural Heritage of Kazakhstan»

Пәннің қысқаша сипаттамасы: Осы пәннің курсы гуманистік және патриоттық құндылықтарға ие білім алушының өзіндік санасын қалыптастыру мақсатында Қазақстанның Бүкіләлемдік табиғи және мәдени мұрасын (Қожа Ахмет Яссауи кесенесі, Тамғалы петроглифтері, Сарыарқа - Солтүстік Қазақстанның даласы мен көлі, Чаньянь - Тянь-Шань дәлізіндегі Ұлы Жібек жолы объектілерінің кешені) іске асыру және сақтау процестерін зерделеуді көздейді; - "Киелі Қазақстан" ұлттық жобасы аясында зерттелетін киелі география объектілерін зерттеу./

Краткое описание дисциплины: Курс данной дисциплины предполагает изучение - процессов реализации и достижения сохранения всемирного природного и культурного наследия ЮНЕСКО в Казахстане с целью формирования самосознания обучающегося, обладающего гуманистическими и патриотическими ценностями; - изучение объектов сакральной географии в рамках национального проекта «Сакральный Казахстан»./

Discipline Summary: The course of this discipline involves the study of the processes of implementing and achieving the preservation of the world natural and cultural heritage of Kazakhstan (the mausoleum of Khoja Akhmet Yassawi, the petroglyphs of Tamgaly, Saryarka steppes and lakes of Northern Kazakhstan, the complex of objects of the Great Silk Road in the Chang'an-Tien Shan corridor), in order to form the self - awareness of the student with humanistic and patriotic values; - the study of objects of sacred geography, which are studied within the framework of the national project "Sacred Kazakhstan"./

Сабақ түрлері:/ Виды занятий:/Types of lesson: Дәрістер, семинарлар, практикалық/ Лекции, семинары, практические /Lectures, seminars, practical

Оқытушы: Преподаватель: Teacher: Омарова К.И./Omarova K.I.

Пән 3 «Қазақстанның индустрияландырылуы және инфрақұрылымы»/ Дисциплина 3
«Индустриализация и инфраструктура Казахстана» / Discipline 3 «Industrialization and
infrastructure of Kazakhstan»

Пәннің қысқаша сипаттамасы: Осы пәннің курсы мынадай мәселелерді қарастыруды көздейді: Қазақстанның инфрақұрылымы және оны жаңғырту, Цифрлық, Технологиялық даму, өнеркәсіптік процестердің экологиялық қауіпсіз технологиялары, халықты жұмыспен қамту деңгейі, ғылыми зерттеулердің басым бағыттары, Интернетке ақпараттық-коммуникациялық технологияларға қол жеткізу./

Краткое описание дисциплины: Курс данной дисциплины предполагает рассмотрение следующих вопросов: инфраструктура Казахстана и ее модернизация, цифровое, технологическое развитие, экологически безопасные технологии промышленных процессов, уровень занятости населения, приоритетные направления научных исследований, доступ к информационно-коммуникационным технологиям к Интернету./

Discipline Summary: The course of this discipline involves consideration of the following issues: Kazakhstan's infrastructure and its modernization, digital, technological development, environmentally friendly technologies of industrial processes, the level of employment, priority areas of scientific research, access to information and communication technologies to the Internet./

Сабақ түрлері:/ Виды занятий:/Types of lesson: Дәрістер, семинарлар, практикалық/ Лекции, семинары, практические /Lectures, seminars, practical

Оқытушы: Преподаватель: Teacher: Баубекова Г.К./ Baubekova G.K.